

САВЕЗ РАЧУНОВОЂА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ

Serbian Association of Accountants and Auditors

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА ПИСАРНИЦА - 33

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
11000 БЕОГРАД
Кнеза Милоша бр. 20

ПРИМЉЕНО: 14. 03. 2013

Орган	Орг.јел.	Б.Б.О.Ј.	Прилог	Вреди.
MC				

Београд, 14.03.2013.

ПРЕДМЕТ: Нацрт закона о рачуноводству и Нацрт закона о ревизији

Поводом Нацрта закона о рачуноводству и Нацрта закона о ревизији, који су објављени на сајту Министарства финансија и привреде 28.02.2013. године, у прилогу Вам достављамо *Закључке Извршног одбора Савеза рачуновођа и ревизора Србије* (прилог 1), *Предлог измена и допуна одредби Нацрта закона о рачуноводству* (прилог 2), *Друге одредбе на које треба обратити пажњу ради побољшања понуђеног текста Нацрта закона* (прилог 3).

Уједно вам достављамо, у оквиру прилога 2, следећа документа: *Примена Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете* (прилог 2.1), *Разлике између Европских рачуноводствених директива и Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете* (прилог 2.2), *Професионална рачуноводствена звања у Европској унији-упоредни преглед* (прилог 2.3), *Информацију о стеченим професионалним звањима у рачуноводству од 1989. до 2013.* (прилог 2.4), као и *Упоредни преглед чланарина и накнада у Комори овлашћених ревизора и Савезу РР Србије* (прилог 2.5).

Предлог измена и допуна, као и датих сугестија за побољшање појединих одредби Нацрта закона, је заједничка активност Савеза рачуновођа и ревизора Србије који представља више десетина хиљада професионалних рачуновођа и Удружења пружалаца рачуноводствених услуга кога чини скоро четири хиљаде привредних друштава и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга.

Дати предлози су засновани на европским вредностима и савременим глобалним достигнућима, уз уважавање наших специфичности, а све са циљем успостављања реалних претпоставки за значајно повећање квалитета финансијског извештавања јавног и приватног сектора.

Уз нашу професионалну спремност за даљу сарадњу, срдачно вас поздрављамо.

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
др Перо Шкобић

International Federation of Accountants

International Accounting Standards Board

FCM

Fédération des Experts Comptables Méditerranéens

South Eastern European Partnership on Accountancy Development

САВЕЗ РАЧУНОВОЋА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ

Serbian Association of Accountants and Auditors

ПРИЛОГ 1

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
11000 БЕОГРАД
Кнеза Милоша бр. 20

Београд, 14.03.2013.

Предмет: Закључци Извршног одбора

На седници Извршног одбора Савеза рачуновођа и ревизора Србије, а након спроведених консултација са чланством, одржане 13.03.2013. године, разматрани су Нацрт закона о рачуноводству и Нацрт закона о ревизији, који су објављени од стране Министарства финансија и привреде 28.02.2013. године и за које је дато време од само 14 дана за јавну расправу.

Након суштинског разматрања понуђеног текста оба закона и веома исцрпне расправе, Извршни одбор је констатовао следеће:

- Нема никаквих оправданих разлога за регулисање финансијског извештавања у два закона, с обзиром да је рачуноводство основа, а ревизија само један од елемената надградње једног те истог система финансијског извештавања, при чему су ревизори професионалне рачуновође специјализовани за вршење услуга ревизије, што је јасно дефинисано Међународним стандардом едукације за професионалне рачуновође IES 8, чији је задатак, у складу са MCP, да одговоре на питање заинтересоване јавности, да ли презентовани финансијски извештаји, које су сачиниле такође професионалне рачуновође, по свим материјално значајним елементима, приказују истинито и поштено, резултате и финансијску позицију одређеног ентитета;
- Јавна расправа је показала да понуђени текст Нацрта закона, у основи без побољшања текста неће дати жељена решења која би у примени обезбедила превазилажење веома лошег стања у финансијском извештавању у Србији, које карактерише веома изражено неповерење у финансијске и ревизорске извештаје;
- Нацрт закона о рачуноводству посебно:
  - 1) Елиминисао је *професионалну регулативу* кључну основу квалитета финансијског извештавања, при чему се етички стандард Кодекс етике професионалних рачуновођа, као етичка брана злоупотреба рачуновођа и не помиње;

International Federation of Accountants

International Accounting Standards Board

Fédération des Experts Comptables Méditerranéens

South Eastern European Partnership on Accountancy Development

- 2) Уводи терминологију за одређена правна лица и предузетнике, непознате у нашој правној терминологији и у складу са тим елиминише примену МСФИ за више од 85% правних лица, а уводи некакав подзаконски акт, који ће се накнадно донети, чиме се драстично нарушава један од веома битних рачуноводствених принципа - упоредивост финансијских извештаја;
  - 3) За признавање, мерење, презентацију, и обелодањивање позиција финансијских извештаја, оставља МСФИ/МРС, уводи МСФИ за МСП, за релативно мали број правних лица, на нерегулисан начин, при чему се не зна ко преводи и обављује међународне рачуноводствене стандарде, што је законска обавеза и одговорност, а опште познато је ко то чини и ради већ 20 година;
  - 4) Искључио је професионалног рачуновођу, креатора квалитета финансијског извештавања и не уважава преко 30.000 професионалних рачуновођа носиоца професионалних исправа, стечених по ранијим законима;
  - 5) Даје неограничене могућности злоупотреба, јер свако може да води пословне књиге и саставља финансијске извештаје, без обзира на професионалну стручност, чиме се драстично урушава квалитет финансијског извештавања, положај и углед професионалних рачуновођа и рачуноводствене професије;
  - 6) Омогућава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја у сфери сиве зоне, јер вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја могу се поверити недефинисаним фирмама и непровереним лицима, можда криминалне и неетичне прошлости, која према нацрту закона и не потписују финансијске извештаје, који се састављају;
  - 7) Не регулише ни у сегменту пословање и положај привредних друштава и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга;
  - 8) Формира Националну комисију за рачуноводство, у вези професионалне регулативе, без професионалних рачуновођа, што није добро и неће дати жељене резултате, што потврђују досадашња искуства.
- У понуђеном Нацрту Закона о ревизији (треба додати: финансијских извештаја, јер има и других облика ревизије), углавном је извршен покушај регулисања организације и пословања Коморе овлашћених ревизора, која би требало да буде „независна професионална организација“, а није, а много мање је посвећено пажње самој ревизији финансијских извештаја и јавном надзору, који се илузорно установљава, без икакве могућности примене у пракси.
  - Посебно је дискутабилна обавеза ревизије за средња правна лица као и за сва правна лица и предузетнике, који остваре годишњи приход преко 4.400.000 евра, чиме се намеће непотребан намет привреди, при чему се не остварује никаква корист од такве ревизије, изузев да се жели удовољити ревизорском лобију. Сва средња правна лица треба да услуге ревизије користе на тржишту у складу са сопственим потребама.

- Увођењем монополистичког положаја Коморе овлашћених ревизора укида се право слободног удруживања лиценцираних овлашћених ревизора и у значајној мери вештачки намећу трошкови привреди која, чак и садашњој економској кризи треба да заправо сноси трошкове одржавања вештачког монопола. Непостојање конкурентности и увођење монопола Коморе не само да спречава мобилност радне снаге, што је супротно захтевима Европске уније већ ће негативно утицати на квалитет како ревизије тако и финансијског извештавања, чиме се у потпуности занемарује намера законодавца.
- Нема примера у свету да су интерни ревизори у асоцијацији са екстерним ревизорима, још и да су лишени свих права, изузев да плаћају чланарину.
- Велико је питање рационалности и квалитета, да КОР спроводи полагање испита без одговарајуће литературе за овлашћене ревизоре ако се зна да Савез РР Србије има целокупну литературу за едукацију и утврђивање оспособљености по Међународним стандардима едукације укључујући и програм специјализације за послове ревизије по Међународном стандарду едукације IES 8. КОР би требало само да организује праксу овлашћених ревизора у ревизорским фирмама, након положених испита и да врши надзор над њиховим радом.

На основу предходних констатација Извршни одбор је једногласно утврдио следеће:

З А К Љ У Ч К Е

1. Понуђене одредбе Нацрта Закона о рачуноводства, нису одредбе чија би примена побољшала веома лоше стање финансијског извештавања у Србији, па у том смислу предлажу се одређене измене и допуне које би у основи утицале на извесно побољшања претпоставки квалитета финансијског извештавања, као и самог текста закона.
2. Предлог измена и допуна Нацрта Закона о рачуноводства, усагласити са захтевима јавне расправе Удружења пружалаца рачуноводствених услуга и у јединственом предлогу доставити Министарства финансија и привреде.
3. Нацрт Закона о ревизији, није за расправу, јер је преобиман, бави се питањим која немају значаја за ревизију финансијских извештаја и непотребно је издвојен као сепаратни закон у оквиру система финансијског извештавања. У том смислу Савез стоји на становишту да је непотребан посебан закон, ревизију треба регулисати јединственим законом са рачуноводством, јер је ревизија финансијских извештаја само део финансијског извештавања, па у том смислу читав систем финансијског извештавања треба да буде у једном закону.

ПРЕДСЕДНИК

Обрад Чегар

САВЕЗ РАЧУНОВОЂА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ УДРУЖЕЊЕ ПРУЖАЛАЦА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ УСЛУГА

Његошева 19, 11000 Београд, тел: (011) 3344-447, 3234-719 Факс: 3231-220

ПРИЛОГ 2

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
Кнеза Милоша 20
11000 БЕОГРАД

ПРЕДЛОГ

измена и допуна одредби Нацрта закона о рачуноводству објављеног на сајту
Министарства финансија - фебруар 2013.

ПРЕДЛОГ за допуну члана 2. Нацрта тако да се после тачке 12) додају нове тачке 13), 14) и 15) у ком случају садашња тачка 13) постаје тачка 16).

„13) под **професионалном регулативом**, у смислу овог закона, подразумевају се: Међународни рачуноводствени стандарди / Међународни стандарди финансијског извештавања (*IAS/IFRS – International Financial Reporting Standards*), њихова тумачења, упутства и смернице; Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете (*IFRS for SMEs – International Financial Reporting Standard for small and medium-sized entities*) и његова тумачења, упутства и смернице за примену; Међународни стандард контроле квалитета (*ISQC – International Standard FOR Quality Control*); Међународни стандарди едукације (*IES – International Educational Standards*), национални рачуноводствени стандарди које доноси професионално струковна асоцијација, пуноправни члан Међународне федерације рачуновођа у складу са стандардима Међународне федерације рачуновођа (*IFAC – International Federation of Accountants*) и Одбора за Међународне рачуноводствене стандарде (*International Accounting Standards Board – IASB*) и њихових тела, као и *IFAC*–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође;

14) **Етички кодекс за професионалне рачуновође** је скуп етичких захтева који се примењује на професионалну праксу и понашање чланова асоцијација чланица Међународне федерације рачуновођа (*IFAC*).

15) **професионални рачуновођа** је лице члан асоцијације пуноправне чланице *IFAC*-а, носилац одговарајућег професионалног звања у рачуноводству који се придржава Кодекса етике за професионалне рачуновође *IFAC*-а, било да обавља праксу од јавног значаја или да ради у индустрији, трговини, јавном сектору, образовању и др.;

International
Federation of
Accountants

International
Accounting
Standards
Board

Fédération des
Experts Comptables
Méditerranéens

South Eastern
European
Partnership on
Accountancy
Development

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Предложеним решењем у Нацрту Закона, од професионалне регулативе извршен је покушај дефинисања МСФИ/МРС и МСФИ за СМЕ, а искључен је један значајан корпус професионалне регулативе, који је незаобилазна претпоставка квалитета финансијског извештавања, као што су Међународни стандард контроле квалитета, Међународни стандарди едукације, Етички кодекс за професионалне рачуновође, као и веома значајни национални рачуноводствени стандарди који се односе на едукацију, рачуноводствени софтвер и рачуноводствене исправе. Значај целокупне професионалне регулативе је немерљив за квалитет финансијског извештавања, а за њену примену је едукован велики број професионалних рачуновођа. На основу предходног а у циљу обезбеђења неопходних услова за квалитетнијим финансијским извештавањем у Србији предлаже се допуна члана 2. новим тачкама како је предложено.

ПРЕДЛОГ члана 13.

**Лица која воде пословне књиге
и састављају финансијске извештаје**

„Правно лице, односно предузетник интерном регулативом уређује школску спрему економско финансијског усмерења, одговарајуће професионално звање, радно искуство и друге услове за лице које води пословне књиге и саставља финансијске извештаје.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Предложеним решењем у Нацрту закона, практично ништа није уређено, јер по предложеном решењу, ако се у општи акт упише школска спрема и радно искуство решено је да свако може да води пословне књиге и саставља финансијске извештаје, што посебно обесмишљава претпоставке квалитета финансијског извештавања. За квалитетно финансијско извештавање, поред школске спреме и радног искуства потребно је да лице коме се поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, буде и професионално оспособљено и етици посвећено, што доказује одговарајућим професионалним звањем. С обзиром да данас у Србији књиге воде и састављају финансијске извештаје, у значајном броју, професионално неедукована, често неука лица, укупно стање финансијског извештавања је на најнижем нивоу квалитета, где нико нема поверења у финансијске извештаје, при чему се рачуноводственој професији, ни кривој ни дужној, драстично урушава углед.

ПРЕДЛОГ члана 14.

**Поверавање вођења пословних књига
и састављања финансијских извештаја**

„Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице и предузетник може поверити професионалном рачуновођи, запослном лицу које испуњава услове из члана 13. овог закона и које није кажњавано за кривична дела која га чине недостојним за обављање послова из области рачуноводства.

Уговором који се закључује у писаној форми, вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице и предузетник може поверити и:

- 1) другом привредном друштву које има претежну регистровану делатност за пружање рачуноводствених услуга које има запослено лице којем

поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, а које испуњава услове из чл. 13. и 14. став 1. овог закона; или

- 2) предузетнику који има претежну регистровану делатност за пружање рачуноводствених услуга који испуњава услове из чл. 13. и 14. став 1. овог закона.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Овај предлог представља у ставу 1. ближе дефинисање услова за поверавање вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја запосленом лицу, а у ставу 2. услове које треба да испуњавају правно лице и предузетник, када се њима поверавају ови послови. Предложено решење, има за циљ да уреди питање поверавања вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја, с обзиром да се може сматрати да ово питање, предложени текст Нацрта овог Закона, није ништа уредио, јер како је предложено било ко може да води пословне књиге и саставља финансијске извештаје. Другим речима понуђени текст Нацрта омогућава да свако регистровано привредно друштво или предузетник, може поверити другом правном лицу или предузетнику да води пословне књиге и саставља финансијске извештаје, без обзира на регистровану делатност, што није ни за коментар.

Решење дато у Нацрту закона представља добру основу за проширење „сиве зоне“ пословања у овој области, која је ионако веома распрострањена на основама важећег закона, од чега држава има немерљиву штету, а професионалне рачуновође веома изражену нелојалну конкуренцију.

ПРЕДЛОГ за измену чл. 20. и 21.

„МСФИ за МСП за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима примењују сви обвезници закона осим обвезника из члана 19. овог закона.“

Члан 21 – БРИШЕ СЕ.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Увођењем микро и других правних лица, у структуру правних лица и предузетника, са становишта рачуноводства нема већег значаја. Међутим предложено решење из Нацрта овог закона, да се „за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у појединачним финансијским извештајима, микро и друга правна лица из члана 2. тачка 2. овог закона, независно од величине, примењује подзаконски акт, који доноси министар надлежан за послове финансија а који се заснива на општим рачуноводственим начелима“ у најмању руку поништава систем финансијског извештавања заснованог на стандардима, јер више од 85%, правних лица неће примењивати међународне стандарде. Негативно искуство са подзаконским актом из важећег закона је довољно илустративно да нема потребе ићи поново у исту авантуру, јер ће финансијски извештаји засновани на таквом акту бити најнепоузданији. Због тога треба ићи на примену МСФИ за МСЕ, тим пре што су све професионалне рачуновође едуковане за њихову примену, нарочито професионалне рачуновође у јавној пракси које пружају услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја управо за ова (микро) правна лица. Предложеним решењем нестаје потреба за чланом 21.

ПРЕДЛОГ за измену чл. 31. став 3.

„Финансијске извештаје потписују професионални рачуновођа и законски заступник правног лица, односно предузетник.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Предложеним текстом у Нацрту овог Закона, овог члана, у потпуности је амнестиран од било какве одговорности онај ко је саставио финансијски извештај. Било би реално и оправдано, да се бар зна име лица које је сачинило презентовани финансијски извештај, тим пре што по одредбама члана 8. Нацрта, одређују се **одговорно лице** за веродостојност исправе која служи за књижење пословних промена, а нема одговорног лица за састављање финансијског извештаја. Није спорно да законски заступник и управа буду одговорни за пословање ентитета, али не и за тачност у процесу састављања финансијских извештаја.

ПРЕДЛОГ члана 45. став 1. тач. 7)

„ако повери вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја лицу које не испуњава прописане услове (чл. 13. и 14.);“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Предлог за измену одредбе члана 45. став 1. тач. 7) се односи на усаглашавање казних одредби, следствено горенаведеним предложеним изменама.

ПРЕДЛОГ после члана 50. додати нови члан 51. у ком случају садашњи чл. 51. и 52 Нацрта постају чл. 52. и 53.

Признавање стечених звања

„Лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла стручна звања у складу са Законом о рачуноводству („Службени лист СРЈ“, бр. 18/93, 24/93, 24/94, 12/95, 28/96) Законом о рачуноводству (“Службени лист СРЈ”, бр. 46/96, 74/99, 22/01 и 71/01) и Законом о рачуноводству и ревизији (“Службени лист СРЈ”, број 71/02 и “Службени гласник РС”, број 55/04), признају се та звања, као професионална звања из члана 2. став 1. тачка 15) овог закона.“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: У Србији има преко 40.000 лица (а то је оптималан број) која су стекла одређена професионална звања по ранијим законима, од 1993. године до данас, па их овим Законом треба признати, као професионална звања професионалних рачуновођа из члана 2. предложене тачке 15.

* *
*

У колико се не прихвате бар ови предлози (и примедбе из Прилога 3), финансијско извештавање у Србији имаће суморну перспективу, са повећаним неповерењем у финансијске извештаје, још већим криминалом, злоупотребама и корупцијом и још већим ангажовањем репресивних државних органа, који су и уз важећи закон назапсленији део српског друштва.

Председник
Извршног одбора Савеза

Обрад Чегар

Председник
Извршног одбора Удружења

Драгољуб Совиљ

ПРИЛОГ 2.1

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд

(Прилог образложењу чл. 2, 20. и 21.
Нацрта закона о рачуноводству)

**СТАВ САВЕЗА РАЧУНОВОЂА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ
О ПРИМЕНИ МЕЂУНАРОДНОГ СТАНДАРДА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАВАЊА ЗА
СРЕДЊЕ И МАЛЕ ЕНТИТЕТЕ**

Увод

Мала и средња правна лица представљају значајан елемент економског система сваке земље. Услед тога је сасвим природно што су се након глобалног усвајања примене Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) односно такозваних „пуних“ односно „великих“ стандарда активности глобалне хармонизације усмерили на доношење и примену јединственог и јасног Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете (МСФИ за СМЕ). Међународни стандард финансијског извештавања за средње и мале ентитете је, након опсежног процеса разматрања усвојен и објављен у јулу 2009. године од стране Одбора за Међународне рачуноводствене стандарде (IASB) заједно са пратећим материјалом Основама за закључивање и Илустративним примерима финансијских извештаја и Контролном листом за презентацију и обелодањивање.

Резиме

- Примена Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете у Србији значајно побољшава квалитет финансијског извештавања и услове за инвестирање.
- Глобално прихваћена активности хармонизације и јачања квалитета финансијског извештавања (Велика Британија, Швајцарска, Сједињене Америчке државе и још преко 80 земаља)
- Континуирани процес усклађивања - разлике између Европских директива и Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете се елиминишу модификацијом Директива (у току) или стандарда.
- Увођење МСФИ за СМЕ омогућава значајне уштеде за привреду, будући да Србија још од 2004. године примењује „пуне“ односно „велике“ Међународне стандарде финансијског извештавања
- Увођење МСФИ за СМЕ представља логичан наставак глобалног прихватања „пуних“ односно „великих“ Међународних стандарда финансијског извештавања од стране не само Европске уније већ и целог света.
- Разнолики национални стандарди изазивају неповерење потенцијалних инвеститора, кредитора, банака и партнера због својих „специфичности“ и субјективних тумачења примене.
- Високи трошкови креирања националних стандарда услед многобројних радних група, обуке и сталних измена и прилагођавања, уз неостварење циља квалитета (пример Правилник (Сл. Гласник Р. Србије 106/06)).
- Неосновани аргументи за увођење националног стандарда нису конструктивне природе већ се свode на указивање на „тешкоће“ увођења Међународних стандарда – при чему су оне у Србији већ превазиђене.

International
Federation of
Accountants

International
Accounting
Standards
Board

Fédération des
Experts Comptables
Méditerranéens

South Eastern
European
Partnership on
Accountancy
Development

Образложење

1. Усвајање примене Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете као основа за финансијско извештавање у Србији би у знатној мери побољшало квалитет финансијског извештавања, омогућило стварање повољне климе за инвестирање и повећало транспарентност финансијских извештаја за све стејкхолдере (држава, инвеститори, банке, пословни партнери, запослени итд.). Ово тим пре што тренутно преко 80 земаља у свету захтева или допушта примену Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете, и што Европска комисија тренутно разматра увођење обавезности примене Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете, при чему се 19 од 25 земаља чланица Европске уније позитивно изразило за њихову примену. Будући да се ради о неким од најјачих економија (попут Велике Британија, Швајцарске и Сједињених Америчких држава) очигледно је да је увођење примене Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете већ глобално прихваћено као једна од активности хармонизације и јачања квалитета финансијског извештавања.
2. Изражене недоумице у погледу извесних разлика између Европских директива и Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете су неосноване, поготово имајући у виду да су Европске директиве које се односе на финансијско извештавање у процесу модификације (планирани завршетак 2013. године) у оквиру кога би се хармонизовале постојеће, минорне разлике између Директива и међународних стандарда. Са друге стране креирање Међународних стандарда претпоставља транспарентност и укљученост свих стејкхолдера и представља динамички процес којим се уважава значај и различитост сваког система финансијског извештавања и којим се, кроз сталну комуникацију са радним телима Европске уније и других земаља, међународни стандарди константно унапређују и усклађују са најбољим праксама финансијског извештавања. Драматизовање извесних разлика између Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете и Европских директива је тенденциозан покушај представљања некакве имагинарне „супротстављености“ стандарда и директива којим се притом покушава замаскирати глобални процес конвергенције и хармонизације који за коначни циљ има креирање квалитетних, упоредивих и свима разумљивих правила финансијског извештавања на глобалном нивоу.
3. Битно је назначити да се „пуни“ односно „велики“ Међународни стандарди финансијског извештавања примењују у Србији од 2004. године те да су професионалне рачуновође квалификоване за примену, имајући у виду да је Међународни стандард финансијског извештавања за средње и мале ентитете креиран као поједностављени и средњим и малим ентитетима прилагођени стандард. На тај начин би се оствариле значајне уштеде привреди на трошковима обуке и стварања услова за примену Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете.
4. Глобално прихватање „пуних“ односно „великих“ Међународних стандарда финансијског извештавања од стране не само Европске уније већ и целог света је у потпуности демантовало „стручњаке“ који су и 2004. године предвиђали неуспех иницијативе глобалне хармонизације финансијског извештавања. У току је и логичан наставак ове глобалне иницијативе, односно усвајање примене Међународних стандарда финансијског извештавања за мале и средње ентитете, што је активност коју подржавају и међународне организације попут Светске банке, USAID-а и слично.
5. Увођење некаквог националног стандарда који промовишу интересне групе, би пре свега узроковало високе трошкове радних група, омогућило искривљивање принципа фер и објективног извештавања отварањем могућности за увођење „специфичности“ као и створило атмосферу различитих субјективних тумачења у вези са применом, што би у великој мери изазвало неповерење потенцијалних инвеститора, будући да се такви финансијски извештаји ни у ком случају не би могли квалификовати као извештаји припремљени у складу са међународном регулативом.

6. Такође се поставља питање могућности преузимања текста званичног превода Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете и представљања тог текста као некаквог националног стандарда пошто је текст стандарда предмет ауторског права, а да не говоримо о потенцијалном представљању националног стандарда као стандарда који је усклађен са Међународним стандардом финансијског извештавања за средње и мале ентитете. Уосталом, пример неуспеха оваквих покушаја је и *Правилник о начину признавања и процењивања имовине, обавеза, прихода и расхода малих правних лица и предузетника* (Сл. Гласник Р. Србије 106/06) који је уведен као некакав недоречени хибрид међународних стандарда и националне „праксе“ и који се као такав нити може примењивати нити га ико заправо и примењује.
7. Имајући у виду усмерење Републике Србије ка Европској унији и жељу односно потребу за привлачењем инвеститора и јачањем стабилности и сигурности економског окружења, тренутна недоумица законодавца у Републици Србији у погледу примене Међународног стандарда финансијског извештавања за средње и мале ентитете или увођења некаквих националних стандарда, заиста изненађује, поготово имајући у виду да су притисци појединих интересних група за непримењивање међународне професионалне регулативе постојали и током 2004. године, те да су исти „контра“ аргументи, уз измишљање некаквих проблема и тешкоћа, коришћени од стране истих „стручњака“ и приликом увођења примене „пуних“ односно „великих“ Међународних стандарда финансијског извештавања.

Надамо се да ћете Ви, заједно са вашим сарадницима објективно сагледати предности квалитетног и транспарентног финансијског извештавања и наставити процес усвајања најбољих пракси развијених земаља путем усвајања глобално прихваћене међународне регулативе.

У том смислу смо спремни за сарадњу у припреми и доследној имплементацији најбоље светске праксе потребне систему финансијског извештавања у Србији.

С поштовањем,

У Београду,
27.12.2012

др Перо Шкобић с.р.
Генерални Секретар

Savez računovođa i revizora Srbije
Njegoševa 19, 11000 Beograd

RAZLIKE IZMEĐU EVROPSKIH RAČUNOVODSTVENIH DIREKTIVA I MEĐUNARODNOG STANDARDA FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA ZA SREDNJE I MALE ENTITETE

Razlike između Evropskih računovodstvenih direktiva (78/660/EC i 83/349/EEC) i Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja za srednje i male (MSFI za SME) su važna tema razgovara u ekonomskim institucijama Evropske unije. Evropska komisija je stoga od Savetodavne Grupe za finansijsko izveštavanje u Evropi (EFRAG - European Financial Reporting Advisory Group) zatražila da ustanovi neusklađenosti. Neusklađenost, prema Evropskoj komisiji ima sledeće značenje: "računovodstveni tretman koji zahteva MSFI za SME a koji nije dozvoljen prema EU računovodstvenim direktivama" (EFRAG, 2010B).

Nakon detaljnog razmatranja EFRAG je izdvojio šest neusklađenosti između Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja za srednje i male entitete (MSFI za SME) i Direktiva EU (EFRAG, 2010c):

Vanredne stavke: prihod i rashodi. Prema MSFI za SME, u bilansu uspeha nije dozvoljeno da se stavke prihoda i rashoda prezentuju ili opisuju kao vanredni prihodi ili rashodi (IASB, 2009a, art 5.10) već se takve stavke klasifikuju kao stavke ostalih prihoda ili ostalih rashoda. EU Direktive klasifikuju aktivnosti kompanije kao redovne ili vanredne te stoga ukoliko u toku perioda nastanu prihodi i rashodi koji ne potiču iz redovnog poslovanja ove stavke se klasifikuju kao vanredni prihodi ili rashodi. (EC, 1978, Fourth EU Accounting Directive, art. 29.1). U pitanju je terminološka razlika budući da je u oba slučaja jasno naznačeno da se radi o stavkama prihoda ili rashoda koje nisu uzrokovane redovnim aktivnostima entiteta.

Finansijski instrumenti po fer vrednosti. Prema MSFI za SME, na kraju izveštajnog perioda, svi finansijski instrumenti navedeni u odeljku 12 treba da budu vrednovani korišćenjem fer vrednost (IASB, 2009a, art.12.2) i sve povezane promene treba da se priznaju u bilansu uspeha. Postoje neki izuzeci u pogledu instrumenata kapitala i nekih ugovora koji se odnose na takve instrumente. EU Direktive navode primenu nabavne vrednosti za stavke na kraju izveštajnog perioda (EC, 1978, Fourth EU Accounting Directive, art. 32). U tekstu Direktiva se navodi koncept fer vrednosti, pri čemu zakonodavstvo Evropske Unije daje dozvolu ali ne nameće svakoj zemlji-članici da zahteva obaveznu procenu finansijskih instrumenata primenom metoda fer vrednosti za sve entitete (EC, 1978, Fourth EU Accounting Directive, art. 42a). Međutim primena metoda fer vrednosti je prema EU direktivama obavezna za konsolidovane finansijske izveštaje. Osnovna razlika je u tome što MSFI za SME zahtevaju primenu metoda fer vrednosti za više elemenata nego IV EU direktiva, posebno za finansijske obaveze koje se odmeravaju primenom metode fer vrednosti (EFRAG, 2010a, str 86.).

Korisni vek gudvila. Prema MSFI za SME, ukoliko kompanija nije ustanovila racionalan metod za utvrđivanje korisnog veka gudvila, pretpostavlja se da je korisni vek 10 godina (IASB, 2009a, art. 19.23). VII EU Direktiva precizira 5 godina kao korisni vek gudvila (EC, 1983, Seventh EU Accounting Directive, art. 34).

Neposredno priznavanje negativnog gudvila. Prema MSFI za SME, negativan gudvil treba odmah priznaju u bilansu uspeha (IASB, 2009a, art. 19.24). Direktiva ne dozvoljava neposrednu priznavanje negativnog gudvila u finansijskim izveštajima ako je izvesno da će se gudvil odnositi na budući negativan rezultat (EC, 1983, Seventh EU Accounting Directive, art. 31).

Prebijanje neuplaćenog kapitala sa kapitalom. Prema MSFI za SME, zahteva se da se neuplaćeni iznos vlastitog kapitala prbije sa kapitalom a ne da se prikazuje kao stavka imovine (IASB, 2009a, art. 22.7(a)). Prema Direktivi, neuplaćeni upisani kapital se prikazuje kao stavka imovine (EC, 1978, Fourth EU Accounting Directive, art. 9).

Ukidanje (poništanje) obezvređenja priznatog za gudvil. Prema MSFI za SME, gubitak po osnovu obezvređenja priznat za gudvil ne može biti storniran u narednom periodu (IASB, 2009a, art. 27.28). Prema IV EU Direktivi neophodno je da se ukine (stornira) obezvređenje gudvila ako se razlozi zbog kojih je ono priznato prestali da postoje (EC, 1978, Fourth EU Accounting Directive, art. 35).

Zaključak

Imajući u vidu da ne postoji suštinska suprostavljenost između Evropskih računovodstvenih direktiva i Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja za srednje i male entitete i uvažavajući da se izdvojene neusklađenosti mogu prevazići konvergencijom Direktiva i Međunarodnog standarda, što je proces koji je već u toku, najveći broj stejkholdera iz Evropske Unije se izrazio povoljno u pogledu usvajanja primene Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja za srednje i male entitete uz isticanje sledećih prednosti primene MSFI za SME:

- omogućavanje međunarodne uporedivosti finansijskih izvještaja velikog broja entiteta;
- olakšavanje mobilnosti usluga računovodstva i revizije u okviru EU;
- bolji kvalitet informacija za investitore, poslovne partnere i poverioce, što uz olakšani proces donošenja odluka na osnovu usklađenih informacija rezultira nižim troškovima kapitala;
značajna podrška pripremi konsolidovanih računa;
- olakšana prekogranična trgovina i kooperacija;
- olakšanje spajanja i akvizicije između entiteta ;
- podrška međunarodnom razvoju preduzeća;
- povećanje poverenja u globalno finansijsko izvještavanje i kvalitetnije zadovoljenje potreba korisnika finansijskih izveštaja;

Reference

- European Commission (1978) *The Fourth Council Directive of 1978 on the annual accounts of certain types of companies (78/660/EEC)*
- European Commission (1983) *The Seventh Directive of 1983 on consolidated accounts*
- European Financial Reporting Advisory Group (2010b) *Advice on compatibility of the IFRS for SMEs and the EU Accounting Directives*
- European Financial Reporting Advisory Group (2010c) *Feedback Statement EFRAG's consultation on Compatibility Analysis: IFRS for SMEs and the EU Accounting Directives*
- IASB (2009a) *IFRS for SME's*, November 2010
- European Financial Reporting Advisory Group (2010a) *IFRS for SMEs and the Fourth and Seventh Council Directives. Compatibility Issues*

Професионална рачуноводствена звања у Европској унији (упоредни преглед)

Нови Закон о рачуноводству и ревизији Републике Србије усвојен је 25. маја 2006. године. Нажалост, упркос четворогодишњем раду на његовој изради, нови закон о рачуноводству и ревизији је у највећем броју аспеката потпуно непримерен модерном економском окружењу и далеко од модерних решења која су примењена у развијеним земљама света.

У процесу припреме закона аутори¹ су упорно и у потпуности занемаривали предлоге и упозорења професионалне рачуноводствене организације, академских институција и најеминентнијих стручњака из области рачуноводства. Непримерено игнорисање струке аутори закона су покушали да невешто маскирају вишеструким позивањем на усаглашеност са препорукама Светске банке и на праксу која се примењује у земљама Европске Уније.

Упоређивањем препорука ROSC програма² Светске банке и нови закон о рачуноводству и ревизији јасно се увиђа да одредбе закона не само да нису у сагласности са препорукама већ

су по многим питањима и дијаметрално супротне. Такође препоруке Светске Банке изражене у ROSC извештају се морају посматрати као целина што аутори закона нису уважили, већ су вођени само њима познатим побудама, у текст закона уградили селективно и малициозно изабране делове препорука при чему истовремено тврде тврде да је постигнута потпуна усаглашеност са наведеним препорукама. Радни тим Светске Банке је о проблему неусаглашености препорука и закона обавестио Министарство финансија али је за сада непознат одговор Министарства у вези овог питања.

Иако се аутори закона драматично позивају на праксу и организацију рачуноводствене професије у земљама Европске Уније, нешто су умеренији када се треба декларативно изјаснити о којим земљама се заиста говори. У образложењу Закона редовно се помињу решења примењена у Румунији, Хрватској, Мађарској, Чешкој, Словачкој чак и Македонији, али се занемарују и потпуно маргиналним и небитним сматрају земље попут Велике Британије, Фран-

¹⁾ И поред чињенице да се ради о изузетно важном Закону који не само да директно утиче на свакодневни рад професионалних рачуновођа у свим правним лицима већ и на општу стабилност и развој економског тржишта у Србији, и даље остаје непознаница ко су заправо лица која су радила на изради новог Закона. Неодређена објашњења да се ради о "групи врхунских експерата" свакако нису у складу са основним принципима транспарентности и заштите јавног интереса, на које се креатори закона упорно али неуверљиво позивају.

²⁾ Извештај о поштовању стандарда и кодекса (Reports On The Observance Of Standards And Codes).

цуске, Грчке или Италије, као и решења која су ове земље имплементирале. Будући да списак земаља чланица Европске Уније није никаква тајна и да се, без обзира на жеље и побуде појединаца, земље попут Румуније, Хрватске, Мађарске, Чешке, Словачке и Македоније тешко могу сматрати лидерима Европске Уније, долази се до неминовног закључка да је циљ новог закона да се рачуноводствена професија уназади, професионалне рачуновође у потпуности омаловаже а корисност финансијских извештаја сведе на износ таксе која се плаћа приликом њиховог предавања државним институцијама.

Жеља аутора закона да уназади професију увођењем модела примењених у Мађарској, Чешкој и Словачкој делује још чудније ако се има у виду да су на недавно одржаној конференцији управо представници комора ових земаља изнели низ тешкоћа са којима су суочени. Као најакутнији проблем се истиче доминантна државна контрола и политизовање професије која за последицу има да свака нова власт покушава да формира нову комору будући да већ постојећа није остварила никакве резултате. Уобичајено је да се са променом власти врши и замена државних чиновника који управљају радом коморе, при чему до изражаја долази реваншизам између политичких неистомишљеника. Политизовање и велики државни утицај онемогућују и међународно признавање и приступ у чланство међународних организација. Велики проблем је и то да и поред високих чланарина³ ове коморе нису финансијски

одрживе а финансирање из буџета представља велико оптерећење за државу и пореске обвезнике. Представници комора наведених земаља су чак изразили жељу и спремност да се уједине са асоцијацијама професионалних рачуновођа које већ постоје у њиховим земљама.

Будући да се не слажемо са ставовима и тежњама аутора новог Закона о рачуноводству као и да за разлику од њих не сматрамо да прави пут у Европску Унију води преко Румуније⁴ и Македоније,⁵ у наставку текста представљамо упоредни преглед постојећих рачуноводствених звања, услова за њихово стицање и професионалних услуга које носиоци звања врше, у водећим државама Европске Уније чији би пример требали да следимо.

Компаративна студија рачуноводствене професије у Европској Унији је спроведена од стране Врховног већа професионалних рачуновођа Француске, уз подршку Европске федерације рачуновођа (FEE). Поред радног комитета професионалне организација рачуновођа Француске у пројекту је учествовала и Европска асоцијација адвоката (EuroLaw). Пројекат је отпочео 1994. године и континуирано се наставља при чему се годишњи извештаји ажурирају у складу са евентуалним изменама. Комплементаран пројекат под називом "Утицај глобализације на едукацију рачуновођа" је спровела Фондација Одбора за Међународне рачуноводствене стандарде. Информације садржане у прегледу базиране су на извештајима радних група оба пројекта.

³ Чланарина у Комори ревизора Чешке износи 700 Еура за физичка лица односно 0,45% бруто прихода фирме, док је у Комори Словачке чланарина за физичка лица 530 Еура а за фирме 1% бруто прихода.

⁴ У Румунији се увелико осећају негативне последице вештачког раздвајања рачуноводствене професије и установљавана Коморе овлашћених ревизора која је под патронатом државе. Након огромног издвајања из буџета у износу од 3 милиона еура, који су потрошени на оснивање Коморе добијена је једна пара-државна институција чијим деловањем се обезбеђује монополски положај и профит ревизорским предузећима која су власништво државних чиновника. Управо због чињенице да представља државно тело као и због пратећих сукоба интереса, Комора овлашћених ревизора Румуније није примљена у чланство Партнерства за развој рачуноводства југоисточне Европе (SEEPAD) као ни у чланство Европске федерације рачуновођа (FEE). Међународна федерација рачуновођа (IFAC) је на редовној седници Скупштине донела одлуку да се Комора овлашћених ревизора Румуније стави под надзор Асоцијације овлашћених рачуновођа Румуније (CECCAR) и Института овлашћених рачуновођа Шкотске (ICAS).

⁵ Позивање аутора Закона о рачуноводству и ревизији на праксу примењену у Македонији је у најмању руку неозбиљно обзиром на хаотично стање које тренутно влада у привреди Македоније. Негативне последице деградације рачуноводствене професије се најбоље осетило када је Канадска влада повукла донације намењене Македонији управо због непоузданости система финансијског извештавања.

**Упоредни преглед рачуноводствене професије у водећим државама ЕУ
(Аустрија, Белгија, Немачка, Ирска, Грчка, Француска, Италија, Луксембург, Холандија,
Португал, Финска, Шведска и Велика Британија)**

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Аустрија Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом и Државним статутом рачуноводствене професије (Wirtschaftstreuhandberufsgesetz) Сложен порески систем који се примењује у Аустрији услови је помало необичан назив Порески саветник. Иако се Steuerberater (Порески саветник) бави пружањем потпуно истих професионалних услуга као и Buchhalter (Сертификовани књиговођа) овакав назив професионалног рачуноводственог звања је установљен како би се истакло право пружања услуга пореског консалтинга за правна лица чији је годишњи обрт већи од 727,000 Еура		
Selbständiger Buchhalter (Сертификовани књиговођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Средња школска спрема • 2 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески консалтинг (професионалне услуге могу пружати правним лицима која остварују годишњи обрт до 727,000 Еура)
Steuerberater (Порески саветник)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • положен професионални испит, или • 12 година рада у звању Selbständiger Buchhalter • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Све услуге које пружају Selbständiger Buchhalter (без ограничења) • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
Buchprüfer (Рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • 3 године практичног рада • Положен професионални испит или • 12 година рада у звању Selbständiger Buchhalter • положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Све услуге које пружају Steuerberater • Статутарна ревизија*
Wirtschaftstreuhand (Овлашћени рачуновођа-ревизор)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • Поседовање звања Steuerberater • 3 године рада у звању Steuerberater • положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Све услуге које пружају Buchprüfer • Статутарна ревизија консолидованих финансијских извештаја

Белгија

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, Краљевским указом из 1987. године и одредбама Закона из 1999. године.

У складу са одредбама Закона о предузећима носиоци професионалног звања Réviseurs d'Entreprises (Ревизор) врше статутарну ревизију правних лица која се котирају на берзи. За пружање свих осталих професионалних услуга (вођење пословних књига, састављање финансијских извештаја, порески и друге врсте консалтинга као и уговорна ревизија) неопходно је поседовање звања Expert comptables (Овлашћени рачуновођа).

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Expert comptables (Овлашћени рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Виша или висока школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
Réviseurs d'Entreprises (Ревизор)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • положен професионални испит или поседовање звања Expert comptables (Овлашћени рачуновођа) при чему се кандидат ослобађа полагања било каквих додатних испита • 3 године практичног рада • Положен финални професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • статутарна ревизија

* Статутарна (законска) ревизија је ревизија финансијских извештаја која је обавезна по закону. У земљама Европске Уније обавезници статутарне ревизије су финансијске организације и правна лица која се котирају на берзи. Уговорна ревизија је тржишна услуга независног потврђивања објективности и истинитости финансијских извештаја која се врши за тачно одређене сврхе и кориснике (на пример добијање банкарског кредита, за сврхе куповине предузећа итд.).

Немачка

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом и Законом о регулисању рачуноводствене професије (Gesetz über eine Berufsordnung für Wirtschaftsprüfer)

Сложен порески систем који се примењује у Немачкој условио је назив професионалног звања Порески саветник. Иако се Steuerberater (Порески саветник) бави пружањем професионалних рачуноводствених услуга овакав назив професионалног рачуноводственог звања је установљен како би се истакло право пружања услуга пореског консалтинга и заступања правних лица по пореским питањима.

Од укупног броја професионалних рачуновођа Немачке, 83,3% су истовремено носиоци професионалних звања Steuerberater и Wirtschaftstreuhänder.

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Steuerberater (Порески саветник)	<ul style="list-style-type: none"> • Средња школска спрема и 10 година практичног рада у рачуноводству или виша школска спрема и 3 године практичног рада у рачуноводству или висока школска спрема и 2 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
vereidigte Buchprüfer (Опуномоћени рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • 5 година рада у звању Steuerberater • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Све услуге које пружају Steuerberater • Статутарна ревизија
Wirtschaftstreuhänder (Овлашћени рачуновођа–ревизор)	<ul style="list-style-type: none"> • Средња школска спрема и 10 година практичног рада у рачуноводству или виша школска спрема и 6 година практичног рада у рачуноводству или висока школска спрема и 3 година практичног рада у рачуноводству • положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Све услуге које пружају Steuerberater • Статутарна ревизија

Ирска

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, Краљевском повељом из 1888. године и одредбама Закона о предузећима из 1990. године.

Овлашћене рачуновође и Овлашћене јавне рачуновође имају право на вршење потпуно истоветних професионалних услуга. У пракси, највећи број Овлашћених рачуновођа је запослен у правним лицима док се највећи број носилаца звања Овлашћени јавни рачуновођа бави пружањем услуга у јавној пракси.

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Chartered accountant (Овлашћени рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Минимум средња школска спрема и 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија
Certified Public Accountants (Овлашћени јавни рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Средња школска спрема и 5 година практичног рада у рачуноводству или виша/висока школска спрема и 4 године практичног рада у рачуноводству или виша/висока школска спрема економског усмерења и 3 година практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

Грчка

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом и Председничким указом о конституисању, организацији и уређењу рачуноводствене професије (Proedriko Diatagma).

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Elegtis Etaireion (Пословни рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема економског усмерења • 2 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
Orkoton Elegton Logiston (Овлашћени јавни рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема економског усмерења обезбеђује статус Askoumenos Elegtes (Приправник) • 2 године практичног рада у статусу Askoumenos Elegtes и положен професионални испит за стицање статуса Dokimos Elegtes (Кандидат) • 3 године практичног рада у статусу Dokimos Elegtes и положен професионални испит за стицање статуса Epikouros Elegtes (Асистент) • 3 године практичног рада у рачуноводству у статусу Epikouros Elegtes и положен професионални испит за стицање звања Orkoton Elegton Logiston (Овлашћени јавни рачуновођа) 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

Француска

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, Законом о хартијама од вредности и Законом о предузећима.

У Француској се статутарна ревизија не сматра сталним послом и носиоци професионалног звања Commissaires aux Comptes (Контролор рачуноводствених исказа) могу да врше само услуге статутарне ревизије. Стога преко 90% носилаца овог звања истовремено имају и звање Expert Comptables (Овлашћени рачуновођа).

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Expert Comptables (Овлашћени рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
Commissaires aux Comptes (Контролор рачуноводствених исказа)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школека спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит или <ul style="list-style-type: none"> • Аутоматско стицање звања по основу поседовања звања Experts Comptables (Овлашћени рачуновођа) 	<ul style="list-style-type: none"> • Статутарна ревизија

Италија

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом и Председничким декретима о регулисању рачуноводствене професије (Decreto del Presidente della Repubblica 27/10/53, n 1067-1068)

Суштинска разлика између звања Ragionieri e Periti Commerciali (Овлашћени стручни рачуновођа) и Dottori Commercialisti (Регистровани рачуновођа) није у области рада већ искључиво у предусловима степена претходног образовања које кандидат мора да поседује. Тренутно је у току спајање ова два професионална звања.

Статутарна ревизија се не сматра сталним послом али будући да су сви Revisori Contabili (Ревизор рачуноводствених исказа) истовремено и носиоци професионалног звања Ragionieri e Periti Commerciali (Овлашћени стручни рачуновођа) или Dottori Commercialisti (Регистровани рачуновођа) омогућено им је да се баве и пружањем других професионалних услуга.

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Ragionieri e Periti Commerciali (Овлашћени стручни рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> Висока школска спрема или виша школска спрема (минимум 3 године студија) 3 година практичног рада у рачуноводству Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> Вођење пословних књига Састављање финансијских извештаја Порески и друге врсте консалтинга Уговорна ревизија
Dottori Commercialisti (Регистровани рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> Висока школска спрема 3 година практичног рада у рачуноводству Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> Вођење пословних књига Састављање финансијских извештаја Порески и друге врсте консалтинга Уговорна ревизија
Revisori Contabili (Ревизор рачуноводствених исказа)	<ul style="list-style-type: none"> Поседовање професионалног звања Ragionieri e Periti Commerciali (Овлашћени стручни рачуновођа) или Dottori Commercialisti (Регистровани рачуновођа) Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> Статутарна ревизија

Луксембург

Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, 1987. године и одредбама закона о предузећима из 1999. године.

Пре 1999. године кандидати за стицање звања Expert comptables (Овлашћени рачуновођа) који су имали високу школску спрему финансијско-рачуноводственог усмерења нису били у обавези да полажу професионални испит за стицање звања. Приликом усклађивања одредби закона којим се регулишу професионална звања са одредбама Осме директиве ЕУ уведен је захтев обавезног полагања професионалних испита за све кандидате за стицање звања Expert comptables (Овлашћени рачуновођа).

Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Expert comptables (Овлашћени рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> Минимум виша школска спрема финансијско-рачуноводственог усмерења 3 године практичног рада у рачуноводству Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> Вођење пословних књига Састављање финансијских извештаја Порески и друге врсте консалтинга Уговорна ревизија
Réviseur d'Entreprises (Ревизор)	<ul style="list-style-type: none"> Висока школска спрема Положен професионални испит или поседовање звања Expert comptables при чему се кандидат ослобађа полагања било каквих додатних испита 3 године практичног рада 	<ul style="list-style-type: none"> Вођење пословних књига Састављање финансијских извештаја Порески и друге врсте консалтинга Уговорна ревизија Статутарна ревизија

Холандија		
<p>Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом и одредбама закона о рачуноводственој професионалној пракси (Verordening Gedrags- en beroepsregels).</p>		
Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
<p>Registeraccountants (Регистровани рачуновођа)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Средња школска спрема и 7 година практичног рада у рачуноводству или виша школска спрема и 3 године практичног рада у рачуноводству или висока школска спрема и 2 година практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
<p>Accountants-administratieconsulenten (Рачуновођа-пословни саветник)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Виша или висока школска спрема • 2 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

Португал		
<p>Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, и одредбама Закона о рачуноводственој професионалној пракси (Verordening Gedrags- en beroepsregels).</p>		
<p>Из разлога сегрегације професионалних услуга које могу да врше, највећи број професионалних рачуновођа су носиоци оба звања.</p>		
Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
<p>Técnicos Oficiais de Contas (Овлашћени рачуновођа)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Виша или висока школска спрема • Практични рад у трајању од минимум годину дана под директним надзором професионалног тела • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија
<p>Revisores Oficiais de Contas (Званични ревизор рачуна)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

Финска		
<p>Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, и одредбама Закона о рачуноводственој професионалној пракси (Tilintarkastusalan suositukset, Act 936 и 1379).</p>		
<p>Статутарну ревизију финансијских организација и правних лица котираних на берзи НТМ- tilintarkastajat (Регистровани ревизор-рачуновођа) не може вршити самостално већ само у сарадњи са носиоцем професионалног звања КНТ-tilintarkastaja (Овлашћени јавни рачуновођа).</p>		
Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
<p>НТМ- tilintarkastajat (Регистровани ревизор-рачуновођа)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Виша или висока школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • статутарна ревизија
<p>КНТ-tilintarkastaja (Овлашћени јавни рачуновођа)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема • Практични рад у трајању од 3 године • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

Шведска		
Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, и одредбама Закона о рачуноводственој професионалној пракси (Förordning revisorsnämndens Föreskrifter).		
Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Godkänd revisor (регистровани јавни ревизор-рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Виша или висока школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија
Auktoriserade revisor (Овлашћени јавни ревизор-рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Висока школска спрема и практични рад у трајању од 5 година или стечено звање Godkänd revisor и практични рад у трајању од 3 године • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

Велика Британија		
Професионална звања, услови и начин стицања професионалних звања прописани су и заштићени професионалном регулативом, и Краљевском повељом (Royal Charter).		
Професионално звање	Услови стицања звања	Професионалне услуге
Accounting Technician (Рачуноводствени техничар)	<ul style="list-style-type: none"> • Средња школска спрема • 3 године практичног рада у рачуноводству • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Порески и друге врсте консалтинга
Chartered Accountants (Овлашћени рачуновођа)	<ul style="list-style-type: none"> • Звање Accounting Technician (Рачуноводствени техничар) и практични рад у трајању од 5 година или виша школска спрема и практични рад у трајању од 4 године или висока школска спрема и практични рад у трајању од 3 године • Положен професионални испит 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођење пословних књига • Састављање финансијских извештаја • Порески и друге врсте консалтинга • Уговорна ревизија • Статутарна ревизија

На основу упоредног прегледа организације рачуноводствене професије држава Европске Уније⁶ стиче се утисак велике разноликости уређења стицања професионалних звања и саме професије. Међутим пажљивија анализа указује да се разноликост примењених решења пре свега односи на формалне аспекте уређења али да је у свакој држави чланици ЕУ обезбеђено поштовање основних принципа рачуноводствене професије, заштита права професионалних рачуновођа уз истовремено успостављање строгих критеријума стицања професионалних звања. Оваква усаглашеност је и очекивана будући да су државе чланице Европске Уније достигле висок степен хармонизације. Захтеви у погледу поузданости финансијских извештаја и квалитета финансијских информација су такође знатно повећани што је утицало и на повећање захтева стручности и оспособљености професионалних рачуновођа.

Будућност рачуноводствене професије се стога заснива на два параметра: независности и стручности професионалних рачуновођа. Професионалне организације стога имају велику одговорност у погледу очувања независности положаја и рада својих чланова као и у погледу примене и поштовања међународно прихваћених захтева оспособљавања рачуновођа. Одговорност професионалних рачуновођа је тим већа будући да квалитет њиховог рада не утиче искључиво на клијента или послодавца већ на целокупну јавност. Клијенти, кредитори, држава, послодавци, запослени, инвеститори, привредна и финансијска правна лица и многи други се поуздају у објективност, интегритет и струčnost професионалних рачуновођа. Одговорност према јавности и заштита јавног интереса⁷ јесте велика обавеза професионалних рачуновођа али је истовремено и највише признање значаја њиховог рада за опште добро заједнице.

⁶ У прегледу није дат приказ организације рачуноводствене професије ваневропских држава попут Сједињених америчких држава, Канаде, Аустралије, Индије, Русије, Украјине итд. У већини ових земаља професионалне асоцијације рачуновођа су ускладиле услове и начин стицања професионалних звања и обезбедиле заштиту рада и статуса професионалних рачуновођа. Уколико посматрамо организацију професије у ваневропским земљама и решења предложена новим Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије долази се до поражавајућег закључка да је у само једној ваневропској земљи примењен донекле сличан модел – и то у Азербејџану.

⁷ Јавни интерес представља колективно добро свих појединаца и институција једне земље.

САВЕЗ РАЧУНОВОЂА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ УДРУЖЕЊЕ ПРУЖАЛАЦА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ УСЛУГА

Његошева 19, 11000 Београд, тел: (011) 3344-447, 3234-719 Факс: 3231-220

ПРИЛОГ 3

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ПРИВРЕДЕ
11000 БЕОГРАД
Кнеза Милоша бр. 20

Београд, 14.03.2013.

Друге одредбе на које треба обратити пажњу ради побољшања понуђеног текста
Нацрта Закона о рачуноводству

Члан 2.

У тачки 2 овог члана уводи се термин Друга правна лица, који је произвољан термин, непознат у прописима којима се дефинишу пословни субјекти, и који како је дефинисан захтева посебно тумачење за субјекте који су регистровани као синдикалне организације, удружења и друго, а учествују на тржишту добара и услуга, као продавци, запошљавају значајан број извршилаца, при чему остварују значајан промет. Посебно је питање што се у друга правна лица сврставају цркве и друге верске организације, којима се овим намеће обавеза да воде пословне књиге, што није у складу са садашњом праксом и другим прописима. Ово треба брисати.

У тачки 3. дефинисано је да предузетници воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, ако посебним прописом није другачије уређено. Овде се одмах поставља питање који је пропис старији? Зашто не рећи „изузев предузетника који се по пропису о порезу на доходак грађана, паушално опорезују“.

У тачки 4. дефинишу се Међународни стандарди финансијаког извештавања на један потпуно збуњујући начин „усвојени од Европске комисије“, као да их Европска комисија усваја и још објављује у „Службеном листу Европске уније“, па би се могло схватити да се примењују само стандарди усвојени од Европске уније. Посебно није дефинисано ко преводи, односно ко одговара за квалитет превода, јер је сигурно да се у ЕУ још увек не објављују стандарди на српском језику. Посебно је питање шта су то „процедуре за превод и објављивање тог превода који је утврђен са Фондацијом Одбора за међународне рачуноводствене стандарде“. Зна се да право преводјења и објављивања ових стандарда има професионална организација, чланица IFAC-а, што треба овим Законом обелоданити, а ове одредбе регулисати као код МСР. У оквиру ове тачке помиње се и некакав „Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја“, што је документ који се не примењује од 2010. године, што треба усагласити.

У тачки 5. дефинише се „Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица“ (МСФИ за МСП), на измишљен начин, јер прави назив

је „Међународни стандард финансијског извештавања за мале и средње ентитете“ (МСФИ за МСЕ), па их треба тако и назвати, а њихову доступност обезбедити преко организације која има право превођења и објављивања.

У тачки 7. подтачка 1 и 2, носе неприкладне дефиниције, за два најважнија извештаја у оквиру финансијског извештавања. Праве дефиниције за Биланс стања и Биланс успеха дате су у МРС 1, па их тако и треба дефинисати. У подтачки 3. ове тачке уведен је некакав збуњујући Извештај о осталом резултату, у коме се презентују позиције које се класификују одређене компоненте капитала. Због тога је прикладније и мање збуњујуће да се ставке које би се класификовале као ставке осталог резултата, обелоданиле у напоменама, што стандарди допуштају. Због тога овај извештај треба брисати.

У тачки 8. речено је које финансијске извештаје састављају тзв. друга правна лица

без обзира на величину, шта се дешава ако то друго правно лице по критеријуму има обавезу ревизије финансијских извештаја, што треба имати у виду.

У тачки 10. подтачку 3. треба брисати, што је већ објашњено код подтачке 3. тачке 7.

Тачку 11. ускладити са чланом 490. Закона о привредним друштвима, јер овај закон дозвољава у одређеним случајевима да се не састављају ванредни финансијски извештаји.

Шта је са посебним статистичким извештајем тзв. Анексом? Ако он остаје, а вероватно остаје (чл.34), онда га треба дефинисати у дефиницијама.

Члан 5. У овом члану, код разврставања, брисати став 2, (микро правна лица) и у том смислу и последњи став. О овоме треба још једном добро размислити, посебно у контексту обавезне ревизије финансијских извештаја.

Члан 7. Први став овог члана дефинисати на следећи начин:

„Књижење пословних промена на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима, врши се на основу рачуноводствених исправа у складу са рачуноводственим стандардом РСС 21 - Рачуноводствене исправе“.

Други став гласи:

„Начин састављања и одговорност за састављање рачуноводствених исправа регулисани су рачуноводственим стандардом РСС 21 - Рачуноводствене исправе“. Остале одредбе овог члана се бришу.

О овом предлогу треба размислити у контексту стандардизације, јер овај врло важан стандард је донет још 1993. године, а ревидиран је 2012. године.

Члан 9. као рок за књижење пословних промена одређен је рок од три дана у односу на пријем рачуноводствених исправа, што сматрамо да је прекратак рок; реалније је да то буде рок од пет дана као у садашњем закону;

Члан 11. Изостављено је питање квалитета рачуноводственог софтвера, основне одбране од злоупотребе у вођењу пословних књига на бази ИТ. Треба уградити усклађеност са посебним стандардом РСС 33- Рачуноводствени софтверски стандард.

Члан 12. Ради упоредивости финансијских извештаја, потребно је донети јединствен Контни оквир, коришћењем јединствене терминологије, за сва правна лица и предузетнике.

Члан 15. сувишан, ако постоји обавеза министра да донесе подзаконски акт о попису;

Члан 18. правила вредновања- сувишна јер су она регулисана МСФИ/ МРС;

Члан 19. и 20. Ускладити са важећим називима.

Члан 26. ст.4. потребно је да се прецизира да економска целина подразумева искључивање ефеката међусобних трансакција у оквиру групе (у вези са условима за не достављање консолидованих извештаја);

Члан 28. Увођење у овај закон некаквог Годишњег извештаја о пословању, који је обавезан по неком другом закону (Закон о тржишту капитала), нема никакве потребе, посебно што треба да саржи и одређане пословне тајне (тачка 5, 8 и 9), и кад није дефинисано коме он треба и чему служи по овом закону

Члан 32. Овим чланом је предвиђено да се финансијски извештаји предају, најкасније до 30.јуна текуће године за предходну, односно до 31. јула, за консолидоване финансијске извештаје. Какви су то рокови, ако основни финансијски извештаји треба да се доставе до краја фебруара (члан 34). И поред тога ово су непримерно дуги рокови, јер коме требају финансијски извештаји пола године од дана њиховог састављање. Ако има разлога за променом праксе у овом делу, онда то може бити само 31.март, односно 30.април за консолидоване извештаје.

Члан 34. У овом члану је предвиђено да су правна лица и предузетници дужни да Агенцији за привредне регистре доставе Биланс стања, Биланс успеха и Статистички извештај до краја фебруара, па се поставља питање, шта се то предаје до краја јуна. Посебно је питање како у дефиницијама није дефинисан Статистички извештај, као обавезан извештај. По свој прилици овај члан је сувишан, а обавезе за достављање финансијских извештаја треба регулисати као и досада.

Поглавље X. НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО, како је предложено, само је један значајан трошак за пореске обвезнике јер је њен досадашњи рад без икаквих резултата – досадашња искуства о раду комисије то потврђују.

У колико се жели да комисија има резултата, треба да је формира Влада на предлог одређених организација (економски факултети, струковна удружења, НБС, Комисија за хартије од вредности и сл.), а да активности њихових представника финансирају организације које су их предложиле.

Поглавље XI. НАДЗОР- Члан 44. Оваква одредба одређује само још додатни посао Пореској управи, која на жалост није довољно кадровски и материјално оспособљена ни за послове који су јој и до сада поверена. Због тога јој треба овим законом створити услове да се оспособи кадровски и материјално за квалитетно вршење и ових послова.

Члан 49.Непотребно се одлаже примена МСФИ за СМЕ, примењивао на финансијске извештаје за 2014. годину, када су они преведени и објављени још 2010. године, и за њихову примену едукован довољан број професионалних рачуновођа. Због тога поглавље „Прелазне одредбе у вези са применом МСФИ за МСЕ“ и члан 49. треба брисати.

Председник
Извршног одбора Савеза

Обрад Чегар

Председник
Извршног одбора Удружења

Драгољуб Совиљ

